

Till:

Förvaltningsrätten i Jönköping

Insänt med e-post till: forvaltningsrattenijonkoping@dom.se

Malmö 29 december 2025

YTTRANDE

Mål nr. 5564-25

Naturturismföretagen ./. Jordbruksverket

I egenskap av ombud för Naturturismföretagen får jag, mot bakgrund av Jordbruksverkets yttrande i målet av den 8 december 2025 inkomma med yttrande enligt följande. Naturturismföretagen tillämpar löpande bilagenumerering, varvid bilaga 1 – 22 skickats in till Förvaltningsrätten sedan tidigare.

1 INLEDNING

- (1) Föreningen vidhåller yrkanden och vad man vidare anført i överklagan av den 30 oktober 2025 och utvecklingen av överklagandet av den 20 november 2025 (tillsammans härefter benämnda "Överklagan").
- (2) Föreningen använder i detta yttrande samma definitioner som i Överklagan.
- (3) Föreningen konstaterar att Jordbruksverkets yttrande inte besvarade någon av de frågor som ställts i Överklagan och inte på något sätt förtydligar Jordbruksverkets Hävningsbeslut.

2 KOMMENTARER TILL JORDBRUKSVERKETS YTTRANDE

- (4) Jordbruksverket gör i sitt yttrande ett antal uttalanden i olika avseenden av ärendet. Föreningen önskar härmed kommentera vissa av dessa, vilket görs nedan i kronologisk ordning.

2.1 Grunder

- (5) Det är inledningsvis Föreningens uppfattning att man har visat att genomförandet av projektet har följt alla villkor i beslutet och vad som följer av tillämplig lag, förordning och föreskrift.
- (6) Jordbruksverket anför som grund för sin inställning artikel 35 i förordning (EU) nr 1305/2013. Föreningen redogör i Överklagan, särskilt punkterna (116) – (123) för aktuell artikel och hur det påstådda kravet på samarbete med minst två enheter är uppfyllt. Det noteras i detta sammanhang att Jordbruksverket inte ifrågasätter att Föreningen i projektet haft i vart fall 34 samarbetspartners.
- (7) Under avsnitt 5.3 i Överklagandet, punkterna (145) – (150) redogör föreningen för sin inställning till den avslutande grunden som Jordbruksverket framför i sitt yttrande. Det framgår inte av Jordbruksverkets yttrande vari det väsentliga och allvarliga brottet mot villkoren som gäller för stödet ligger, som skulle motivera Hävningsbeslutet. Föreningen noterar i detta sammanhang att Jordbruksverket inte har bestridit:
- att Föreningen har samarbetat med en lång rad aktörer i projektet för att uppnå dess syften och mål,
 - att projektets syften och de mål som satts upp för stödet av projektet har uppnåtts,
 - att Lärande i Sverige har varit delaktig i väsentliga delar av projektet och att det samarbetet har varit reellt och relevant, samt
 - att föreningen aldrig har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter i samband med projektet.

2.2 Jordbruksverkets bedömningar

- (8) För att skapa förståelse för vilka påståenden som Föreningen kommenterar är Jordbruksverkets påstående från yttrandet inklippt nedan och relevant del markerad i gult.

samarbetspart har följts. Eftersom samarbete är ett villkor i föreningens stödbeslutet och en grundläggande förutsättning för hela projektet, bedöms denna brist att vara så pass allvarlig att det finns grund för hävning. Jordbruksverket bedömer även att det

- (9) Föreningen har i Överklagan redogjort för samarbete med i vart fall 35 enheter i projektet, se punkt (84) i Överklagan. Att projektet skulle genomföras på detta sätt stod klart för Jordbruksverket innan beslut om stöd fattades, vilket framgår under stycke 4.5 i Överklagan, punkterna (53) – (59).

- (10) Det är här även värt att notera att samarbete är en påstått grundläggande förutsättning för hela projektet (se punkt 5.1 i Överklagan). Föreningen är av uppfattningen att man oaktat vad man anfört i punkt 5.1 i Överklagan har visat att denna förutsättning är uppfylld. Den har inte heller ifrågasatts av Jordbruksverket annat än i relation till Lärande i Sverige. Att samarbete skulle ske med just Lärande i Sverige framgår enbart av stödbeslutet. En eventuell brist gällande samarbete med Lärande i Sverige påverkar inte den grundläggande förutsättningen i övrigt. En brist i denna del är därför inte så allvarlig, jämförbar med bedrägeri och annan grov brottslighet, som Jordbruksverket påstår.

med i ett beslut är relevanta för ärendet och ska följas. Det framgår också i bilagan att även samarbetspart ska uppfylla syfte och mål med projektet i sin helhet. Detta kan inte samarbetsparten utföra om de endast deltar i vissa delar av projektet.

- (11) Naturligtvis har Föreningen tagit del av samtliga bilagor till de beslut som Jordbruksverket fattat, inklusive bilaga 2 till beslut om stöd. I den mailkonversation som Föreningen haft med Jordbruksverket vilken hänvisas till i Jordbruksverkets yttrande har Jordbruksverket dock påstått att det står ord i beslutet som inte finns. Jordbruksverket gör även så i detta yttrande. Det framgår inte av bilaga 2 till beslutet om stöd att samarbetspart ska uppfylla syfte och mål med projektet *i sin helhet*. Följande framgår av bilaga 2 till beslut om stöd i relevant del:

Syftet och målet som anges i beslutet om stöd gäller även samarbetsparterna. Om du och dina

- (12) Föreningen vidhåller således sin uppfattning att det inte står i bilaga 2 i beslutet om stöd att samarbetsparten ska kunna ersätta Föreningen i hela projektet som Jordbruksverket hävdar. Föreningen menar att det enbart står att en samarbetspartner omfattas av de syften och mål som anges i beslutet och ska samarbeta i enlighet med dessa. Just detta har Lärande i Sverige gjort i här aktuellt projekt.

enskilda utgifterna som det söks stöd för. En bedömning av projektets genomförande och efterlevnad av villkor kan i många fall endast göras när projektet är avslutat. Det

- (13) Föreningen noterar att den lämnade en i alla delar korrekt och med genomförandet överensstämmande redogörelse för samarbetena i projektet, så långt man kände till dem vid tidpunkten, innan beslut om stöd fattades av Jordbruksverket, se stycke 4.5 i Överklagan punkterna (53) – (60).
- (14) Enligt mailkonversation med [REDACTED] den handläggare såsom föredragande har granskat Föreningens delredovisning 2 och 3 och beslutat om utbetalning angående delredovisning 6, så görs samma kontroller vid varje utbetalning. Det finns ingen specifik rutin för del- eller slututbetalningar utan Jordbruksverket gör samtliga kontroller vid varje utbetalning. Se mail från [REDACTED] av den 7 november 2025, Bilaga 23.

- (15) Föreningen noterar även att Jordbruksverket delvis har missuppfattat vari Föreningens berättigade förväntningar ligger. Föreningen har all anledning att förvänta sig att samarbetet som det är beskrivet i ansökan och i kommunikationen med Jordbruksverket innan beslut om stöd fattades har godkänts som ett tillräckligt samarbete. Någon kvalificering har aldrig gjorts och några ytterligare krav eller begäran om kompletteringar har aldrig ställts. Förväntan ligger i att detta inte senare ändras när projektet genomförts exakt som angivet. I den delen har samarbetet redan granskats och bedömts i samband med ansökan. Gjorda kontroller har inte heller påtalat någon avvikelse härvidlag.

enligt läroplan. I mejlkonversation med Jordbruksverket har det fastställts att det är endast Sveriges Lärande AB som ska delta som samarbetspart och det är detta som villkorats i beslut om stöd (se aktbilaga 18 och bilaga 15).

- (16) Det framgår av Överklagan, punkt (46) att Föreningen i ansökan angav de företag och organisationer man visste eller trodde skulle utgöra samarbetspartners under följande rubrik i ansökan:

Samarbetspartners

Lägg till namn och organisationsnummer på alla företag och organisationer som du vet eller tror kommer att delta i samarbetsprojektet.

- (17) Det framgår vidare av stycke 4.5, punkt (54) – (55) och hänvisad bevisning att det är Jordbruksverkets handläggare som anger att Föreningen ska ha ett närmare samarbete med Lärande i Sverige och att om Föreningen för tillfället inte vet vad övriga samarbetspartners ska ha för roll i projektet så tas inte dessa med i beslutet. Föreningen har tydligt klargjort att Lärande i Sverige kommer att vara en samarbetspartner men att det finns många fler tänkta samarbetspartners, vars roller vid tiden inte var helt definierade. Vidare framgår det av punkt (56) och hänvisad bevisning att det är Jordbruksverket som gör bedömningen att Lärande i Sverige ska anges som samarbetspart i projektet.
- (18) Att det skulle vara fastställt i mejlkonversation att det endast är Sveriges Lärande AB [sic!] som ska delta som samarbetspart är felaktigt.

Enligt beslut om stöd med tillhörande bilagor ska föreningen genomföra projektet med Lärande i Sverige AB, (se bilaga 9 - 11). Villkor i beslut om stöd ska följas för

- (19) Det framgår av Överklagan, stycke 4.6 vad beslutet om stöd och bilagor innehöll. Det framgår inte att Föreningen ska genomföra projektet med Lärande i Sverige AB, utan i samarbete med Lärande i Sverige på följande sätt:

Samarbetspartners

Du ska genomföra projektet i samarbete med

Lärande i Sverige AB - [REDACTED]

att projektet ska vara stödberättigat. Även om det inte finns en definition av samarbete i regelverk framgår det i villkoren och informationen i beslut om stöd med bilagor vad som gäller för detta projekt. Där framgår även att en samarbetspart ska uppfylla syfte och mål samt hur samarbetspartens utgifter i projektet ska redovisas.

- (20) Föreningen uppfattar detta uttalande som ett medgivande från Jordbruksverkets sida av att det inte fanns någon definition av samarbete i något relevant regelverk.
- (21) Såsom visats ovan lägger Jordbruksverket i detta yttrande till eller drar ifrån ord för att deras tolkning av vad villkoren i informationen och beslut om stöd med bilagor innehåller ska vara möjlig. När det gäller samarbetspartners relation till projektets syfte och mål beskrivs detta under punkterna (11) - (12) ovan.
- (22) Uppfattningen att Jordbruksverket inte har varit tydliga med eventuella krav om ställts på samarbetet delas även av [REDACTED] för Jordbruksverkets projekt- och investeringsstöd, [REDACTED]. Nota bene, samma person som fattade Hävningsbeslutet. Detta framgår av den interna mailkonversation som utgör Aktilaga 42 där [REDACTED] i mail till medarbetare på Jordbruksverket anger följande:

snabbt, om den kommer. Under mötet var det tydligt att de inte alls har uppfattat hur regelverket definierar samarbete. De menar att vi inte har varit tydliga med de krav som ställs på just samarbete. Jag har själv läst igenom utlysning, beslut och regelverk och jag kan tyvärr också se att vi inte har varit särskilt tydliga.

Lärande i Sverige AB har inte agerat som en samarbetspart till föreningen enligt villkoren i bilaga 2 utan agerar kund till föreningen. Jordbruksverket har i samband

- (23) Det är obegripligt hur Jordbruksverket kan komma fram till att Lärande i Sverige inte har agerat som en samarbetspart till Föreningen utan att det finns någon definition på begreppet samarbetspart. Såsom visats ovan i punkterna (11) – (12) framgår det av bilaga 2 att "Syftet och målet som anges i beslutet om stöd gäller även samarbetsparterna." Ingenting annat.
- (24) En kort redogörelse för samarbetet med Lärande i Sverige lämnades i punkt 83 i Överklagan, samt utvecklas ytterligare i detta yttrande, se punkterna (53) respektive (55) nedan, samt stycke 3.2 gällande samarbetet.

- (25) Under punkten (136) i Överklagan framgår att Jordbruksverket missförstått det räkenskapsmaterial man erhållit från Föreningen. Slutsatserna Jordbruksverket drar från materialet är felaktiga.
- (26) Vidare framgår det av punkterna (137) – (144) att Lärande i Sverige inte har agerat kund till Föreningen i det aktuella projektet.
- (27) Jordbruksverket besvarar inte heller frågan i Överklagan vilken rättslig relevans en definition av Lärande i Sverige som 'kund' till Föreningen skulle ha. 'Kundbegreppet' förefaller i sammanhanget irrelevant.

under projektets genomförande (se bilaga 15). Lärande i Sverige AB har inte vidarefakturerat eller hanterat utgifterna på de sätt som framgår i villkoren i beslut om stöd.

- (28) Jordbruksverkets påstående är felaktigt. Föreningen och Lärande i Sverige har hanterat utgifter och redovisning i enlighet med villkoren i beslutet om stöd. Samtliga nio delredovisningar har även godkänts och betalningar gjorts utan notering om någon avvikelse. Enligt reglerna skulle Föreningen redovisa samtliga samarbetspartners kostnader till Jordbruksverket. Det finns inget krav på att en samarbetspart ska ha utgifter som vidarefaktureras. Villkoren i beslutet om stöd anger enbart hur de ska hanteras om de vidarefaktureras, inte att kostnader måste vidarefaktureras. Lärande i Sverige redogör för varför man inte har begärt ersättning för kostnader i projektet i sitt yttrande, utgörande Bilaga 24 till detta yttrande.
- (29) Sammanfattningsvis har de valt att inte belasta projektet med några kostnader för sitt arbete inom projektet då deras medverkan har skett inom ramen för bolagets verksamhets- och utvecklingstid. Samarbetet har setts som en investering både för deras egen skolverksamhet och för branschens kompetensförsörjning.

I mejlkonversation med Jordbruksverket har föreningen medgivit att de inte samarbetat fullt ut med Lärande i Sverige AB och uttryckligen skrivit att Lärande i Sverige AB endast deltagit i den del av projektet som rört utveckling av lärarplattformen och lärarfortbildningen (se bilaga 15). Lärande i Sverige AB har

- (30) Föreningen har i stycke 4.7, punkterna (79) – (84) i Överklagan hittills redogjort för samarbetet med Lärande i Sverige i projektet. I denna del hänvisas även till punkterna (53) respektive (55) nedan för ytterligare detaljer gällande samarbetets omfattning.
- (31) Det är oklart vad ett samarbete "fullt ut med" någon innebär. Den rättsliga relevansen av denna lokution bestrids. Det är som Föreningen förstår det ostridigt att Föreningen har haft ett nära samarbete med Lärande i Sverige avseende lärarplattformen och lärarfortbildningen, d.v.s. centrala och relevanta delar för hela projektet.

inom naturturism. Jordbruksverket kan inte heller se att Lärande i Sverige AB har uppnått syftet och målet med projektet vilket de är skyldiga att göra enligt villkoren och bilaga 2 till beslut om stöd.

- (32) Föreningen har i stycke 4.4, punkterna (50) – (51) i Överklagan redogjort för de mål som varit relevanta för samarbetet med Lärande i Sverige i projektet. Vidare i stycke 4.7 i punkten (83) i Överklagan hur Lärande i Sverige bidragit till dessa mål. Härutöver hänvisas till styckena (53) respektive (55) nedan för ytterligare detaljer och schematiska sammanställningar gällande samarbetet.
- (33) Det framgår inte av villkoren och bilaga 2 till beslut om stöd att Lärande i Sverige ska uppnå syftet och målen med projektet.
- (34) Såsom framgår av punkterna (11) – (12) ovan så beror Jordbruksverkets uppfattning att så är fallet på en felaktig läsning av texten. Villkoren anger att syftet och målet som anges i beslutet även gäller samarbetspartnern, inte att samarbetspartnern måste uppnå syftet och målet med projektet. Det har tidigare beskrivits varför så inte heller hade varit möjligt för Lärande i Sverige i här aktuellt projekt, särskilt i ljuset av det beslutade syftet och målen.

2.3 Avslutande kommentarer

Jordbruksverket bedömer att de stödspecifika villkoren i beslut om stöd med tillhörande bilagor inte har följts då villkoret om samarbete inte har uppfyllts.

- (35) Jordbruksverket medger i sitt yttrande att begreppet samarbete inte finns definierat. Trots detta kommer Jordbruksverket till slutsatsen att villkoret inte uppfyllts.
- (36) Beslutet anger bara att Föreningen ska genomföra projektet i samarbete med Lärande i Sverige. Föreningen har ovan visat att den enda kvalificeringen av begreppet samarbete som finns i beslut och villkor är att *"Syftet och målet som anges i beslutet om stöd gäller även samarbetsparterna."* Ingenting annat.
- (37) Det framgår inte som påstås av Jordbruksverket att *"samarbetspart ska uppfylla syfte och mål med projektet i sin helhet"*.
- (38) Det framgår inte som påstås av Jordbruksverket att ett samarbete på något sätt måste vara *"fullt ut"*, vad nu detta begrepp skulle innebära.
- (39) Det har inte som Jordbruksverket påstår *"fastställts att det är endast Sveriges Lärande AB [sic!] som ska delta som samarbetspart"*. Tvärt om har Föreningen varit tydlig redan innan beslutet om stöd fattades med att många samarbeten skulle vara relevanta i projektet, vilket t.o.m. framgår av syftet med projektet i beslutet om stöd:

Sammantaget är Naturturismföretagen en naturlig partner i alla frågor som rör hållbar turism i svensk natur och vi har ett kontaktnät som borgar för hög relevans, tillförlitlighet och professionalism.

- (40) Det framgår inte heller som Jordbruksverket nu synes påstå att en samarbetspart måste vidarefakturera kostnader.
- (41) Härtill kommer uppfattningen hos den [REDACTED] på Jordbruksverket som fattat Hävningsbeslutet, [REDACTED] att när [REDACTED] i efterhand gått igenom utlysning, beslut och regelverk så kan hon *"tyvärr också se att vi inte har varit särskilt tydliga."*
- (42) Föreningen och Lärande i Sverige har uppfyllt varje rimlig tolkning av begreppet samarbete. Föreningen hänvisar i detta sammanhang även till punkt 3.3 nedan avseende införande av en faktisk kvalificering av begreppet samarbete gjord i de nu gällande föreskrifterna om investerings- och projektstöd.

3 GRUNDER OCH SAKOMSTÄNDIGHETER

3.1 Samarbeten inom projektet

- (43) Enligt utlysningen skulle samarbeten inom ramen för projekten som fick stöd bl.a. utveckla befintlig organisation på ett strukturellt och långsiktigt sätt och stärka samarbeten mellan berörda aktörer inom besöksnäringen. (se punkt (37) i Överklagan)
- (44) Föreningen redogjorde redan i ansökan om stöd för att projektet genom olika samarbeten skulle etablera Naturturismföretagen som ett nationellt nav för företag, myndigheter och offentliga aktörer inom naturturism. (se punkt (43) – (44) i Överklagan)
- (45) I slutredovisningen redovisade Föreningen totalt 35 samarbetspartners i projektet. (se punkt (84) i Överklagan)
- (46) I Bilaga 25, har föreningen sammanställt en tematisk bild över de i projektet ingående samarbetena. Ingående samarbetspartners är där kategoriserade efter vilket av projektets insatsområden som de har samarbetat inom. Lärande i Sverige återfinns där inom insatsområdet *Kompetens och lärande*. Inom insatsområdena *Nationell samling och enighet* respektive *Kvalitet och långsiktig hållbarhet*, återfinns ett stort antal andra samarbetspartners.
- (47) Samtliga samarbeten har varit faktiska, reella och bidragit till uppfyllande av syfte och målen med projektet.

3.2 Samarbetet med Lärande i Sverige

- (48) Gällande samarbetet med Lärande i Sverige så angav Föreningen redan i ansökan att dessa var en av flera aktörer Föreningen avsåg att samarbeta med. (se punkt (46) i Överklagan)

- (49) Föreningen uppgav att samarbetet skulle avse i vart fall utveckling av en digital kompetensplattform för naturturism, och verktyg för att stärka branschens långsiktiga kompetensförsörjning. (se punkt (47) i Överklagan)
- (50) Det stödsökta projektet var en nyhet på alla sätt. Innehållet i projektet var nytt, formen var ny och samarbetena var nya. Sex av de i ansökan 17 målen var tänkta att omfatta samarbetet mellan Föreningen och Lärande i Sverige. (se punkterna (50) – (51) i Överklagan)
- (51) Mängden samarbetspartners och Lärande i Sveriges roll diskuterades på möten och i mailform med Jordbruksverket före beslutet om stöd. (se punkterna (53) – (56) i Överklagan)
- (52) En sammanställning av den direkta betydelsen av samarbetet med Lärande i Sverige för uppfyllande av ett antal av målen för projektet har lämnats i Överklagan. (se punkt (83) i Överklagan)
- (53) I Bilaga 26 har Föreningen gjort en schematisk bild över samarbetet med Lärande i Sverige gällande först lärarfortbildningen och därefter den mer generella lärplattformen. De moduler som skapades inom ramen för lärarfortbildningen, med primärt lärare som den huvudsakliga målgruppen, utvecklades senare i projektet till dagens lärplattform. Denna har ett mer generellt anslag och vänder sig till alla företagare inom naturturism liksom till lärare inom naturturism samt anställda inom regioner, destinationer och visitbolag.
- (54) Arbetet hade inte varit möjligt utan samarbetet med Lärande i Sverige inom ramen för projektet. Föreningen arbetar även vidare med konceptet efter projektets avslutande och planerar för lansering av fler moduler inom den mer allmänna lärplattformen, såsom bl.a. prissättning och upplevelsedesign där grundmodulerna redan skapats i lärarfortbildningen.
- (55) I Bilaga 27 har Föreningen gjort en tidslinje över samarbetet med Lärande i Sverige under projektets löptid. Bilden visar att det har varit perioder av intensiv dialog och samarbete mellan Föreningen och Lärande i Sverige, samt kortare perioder av insatser som mer utgått ifrån naturturismbranschens behov i stort, vilket inte lika intensivt involverat Lärande i Sverige.
- (56) Lärande i Sverige har även funnit det för gott att lämna ett eget yttrande avseende deras syn på samarbetet mellan Lärande i Sverige och Föreningen inom ramen för projektet. Detta återfinns som Bilaga 24 till detta yttrande.
- (57) Sammanfattningsvis redogör de där för bolagets bevekelsegrunder för att delta i det aktuella projektet. Vidare att de i nära samarbete med Föreningen har strävat efter att uppnå projektets syfte, vilket man anser ligger helt i linje med deras interna strävanden. Bolaget bekräftar Föreningens bild av en tät dialog mellan parterna. Lärande i Sverige förklarar också varför man valt att inte belasta projektet med kostnader för sitt arbete, samt bekräftar Föreningens påstående att Lärande i Sveriges roll i projektet har varit som samarbetspartner till Föreningen och ingenting annat.

3.3 Samarbete som begrepp i Jordbruksverkets föreskrifter

(58) Jordbruksverket förefaller i sitt yttrande vara överens med Föreningen om att det inte finns någon definition eller vidare kvalificering av begreppet samarbete i Landsbygdsprogrammet eller andra relevanta rättskällor vid tiden för beslutet om stöd.

(59) Den 22 december 2022 beslutade Jordbruksverket om föreskrifter om investeringsstöd och projektstöd för Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling genom SJVFS 2022:27. Denna kom i stället för det tidigare Landsbygdsprogrammet 2014-2022, vilket reglerade det här aktuella projektet.

(60) Föreskrifterna innehåller en gemensam bestämmelse för stöd till samarbeten.

Gemensamma bestämmelser för stöd till samarbeten

70 § Vid stöd till samarbete ska stödmottagaren ha minst en samarbetspart. Det framgår av artikel 77.2 i förordning (EU) 2021/2115.

Samarbetsparten ska ha bekräftat samarbetet skriftligt och ska tillhöra en annan myndighet, kommun, region, förening, organisation eller företag än stödsökanden.

(61) Förutom att samarbetsparten ska ha bekräftat samarbetet skriftligt ska det inte vara fråga om rent interna samarbeten. Någon ytterligare kvalificering görs inte av begreppet.

(62) I januari 2023 inleddes en ny programperiod för EU:s gemensamma jordbrukspolitik, vilken pågår till och med 2027. Med anledning härav skickade Jordbruksverket den 31 oktober 2023 ut en remiss gällande *Förslag till ändrade föreskrifter om investeringsstöd och projektstöd från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling*. Med detta förslag följde Jordbruksverkets konsekvensutredning avseende ändrade föreskrifter.

(63) Första sidan av denna Konsekvensutredning, samt sidan 9 av densamma där den relevanta regeln kommenteras, utgör Bilaga 28 till detta yttrande.

(64) Jordbruksverket motiverar i utredningen tillägg av ytterligare ett krav gällande samarbeten. Detta formuleras på följande sätt:

"Utöver detta inför Jordbruksverket nu ett krav på att en samarbetspart vid stöd till samarbete ska bidra till att uppnå projektets uppsatta mål. Med tillägget blir det tydligt att samarbetsparten måste bidra till projektet för att kunna anses vara en samarbetspart."

(65) Från och med SJVFS 2024:1 beslutad den 25 januari 2024 med *Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2022:27) om investeringsstöd och projektstöd från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling*, infördes följande gemensamma bestämmelser för stöd till samarbeten.

70 § Vid stöd till samarbete ska stödmottagaren ha minst en samarbetspart. Det framgår av artikel 77.2 i förordning (EU) 2021/2115.

En samarbetspart ska

1. tillhöra en annan myndighet, kommun, region, förening eller organisation eller ett annat företag än stödmottagaren,
2. ha bekräftat samarbetet skriftligt, och
3. bidra till att uppnå projektets uppsatta mål. (SJVFS 2024:1).

- (66) Det står således klart att det fram till beslutet den 25 januari 2024 i SJVFS 2024:1 inte ens fanns ett krav på att en samarbetspart skulle bidra till att uppnå projektets uppsatta mål. I kommentarerna till den föreslagna föreskriften anger Jordbruksverket att man *"inför nu ett krav"*. Än mindre fanns det några krav på att de ska *"uppfylla syfte och mål med projektet i sin helhet"* eller på något ospecificerat sätt ska *"samarbeta fullt ut"*.
- (67) Föreningen har i Överklagan och i detta yttrande visat att Lärande i Sverige i vart fall bidragit till att uppnå projektets uppsatta syfte och mål. Föreningen, Lärande i Sverige och projektet i stort uppfyller således i detta avseende de nu gällande reglerna för samarbete. Det samma gör övriga 34 samarbetspartners Föreningen haft i projektet. Samtliga har bidragit till att uppnå projektets uppsatta mål.
- (68) Beslut om beviljande av stöd fattades i maj 2022, innan ovanstående skärpning av reglerna innebärande att samarbetspartners skulle bidra till projektets uppsatta mål för att kvalificera som samarbetspart, infördes. Uppfyllande av nu gällande regler kan inte vara ett så allvarligt brott mot tidigare gällande regler att det är att jämföras med bedrägeri och liknande grov brottslighet, vilket skulle kunna motivera hävning av beslutet om stöd. Detta än mindre då tidigare regler inte kommit till uttryck i någon relevant rättskälla.

4 SAMMANFATTNING

- (69) Sammantaget står det klart att Föreningen har samarbetat med Lärande i Sverige enligt beslut och alla tillämpliga villkor lagar, förordningar och föreskrifter så som de faktiskt formulerats. Samarbetet har varit helt nytt för parterna och någon kundrelation har inte funnits mellan dem som kan påverka stödet. Samtliga 35 samarbetspartners i projektet uppfyller det nuvarande kravet på att ha bidragit till målen för projektet för att utgöra en samarbetspart. Ingen annan omständighet har heller anförts av Jordbruksverket som förtar att Hävningsbeslutet är felaktigt och ska upphävas.

Mats Johansson, Advokat

Bilagor:

Bilaga 1	Jordbruksverket, Beslut om att häva stöd, 26 september 2025
Bilaga 2	Utllysningen Starkare organisationer inom landsbygdsturism och besöksnäring, jun-aug 2021
Bilaga 3	Naturturismföretagen, Ansökan om projektstöd, 31 augusti 2021
Bilaga 4	Jordbruksverket, Beslut om beviljande av stöd, 19 maj 2022
Bilaga 5	Nationell_arena_for_hallbar_landsbygds-_och_naturturism
Bilaga 6	NAV - nationellt nav för hållbarturism i svensk natur
Bilaga 7	Mailkorrespondens, Föreningen - JBV, 16 maj 2022
Bilaga 8	FLIT, Tjänsteanteckning, JBV
Bilaga 9	URVAL, Nationella kriterier, Jordbruksverket, 12 maj 2022
Bilaga 10	Samarbetspartners
Bilaga 11	BESLUT om ändring - 2021-3225, JBV BIFALL, 3 maj 2023
Bilaga 12	BESLUT om ändring - 2021-3225, JBV BIFALL, 8 december 2023
Bilaga 13	Förskottsutbetalning, Beslut JBV-BIFALL, 16 juni 2022
Bilaga 14	Delutbetalning 1, Beslut JBV-BIFALL, 10 februari 2023
Bilaga 15	Delutbetalning 2, Beslut JBV-BIFALL, 18 april 2023
Bilaga 16	Delutbetalning 3, Beslut JBV-BIFALL, 15 september 2023
Bilaga 17	Delutbetalning 4, Beslut JBV-BIFALL, 19 oktober 2023
Bilaga 18	Delutbetalning 5, Beslut JBV-BIFALL, 7 februari 2024
Bilaga 19	Delutbetalning 6, Beslut JBV-BIFALL, 8 maj 2024
Bilaga 20	Delutbetalning 7, Beslut JBV-BIFALL, 5 november 2024
Bilaga 21	Delutbetalning 8, Beslut JBV-BIFALL, 12 december 2024
Bilaga 22	Delutbetalning 9, Beslut JBV-BIFALL, 25 februari 2025
Bilaga 23	Mailsvar från [REDACTED] JBV, 7 november 2025
Bilaga 24	Yttrande från Lärande i Sverige AB, 28 december 2025
Bilaga 25	Samarbeten och samverkan i Projekt NAV, 28 december 2025
Bilaga 26	Samarbetet mellan Föreningen och Lärande i Sverige
Bilaga 27	Tidslinje över samarbetet mellan Föreningen och Lärande i Sverige
Bilaga 28	Konsekvensutredning, ändrade villkor, JBV, 31 oktober 2023